

T-Model OÜ Kuupäev: 27.02.2025	Vastutav pädev isik: Andres Reisenbuk	1/23
-----------------------------------	--	------

PROJEKTI SISUKORD

OSA I	TEEDE- JA LIIKLUSLAHENDUS T-Model OÜ töö nr 25005

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

OSA I SISUKORD

SELETUSKIRI

1	ÜLDOSA	4
1.1	Objekti nimetus	4
1.2	Objekti asukoht.....	4
1.3	Objekti seotus teedevõrguga ning tänava liik	4
1.4	Kasutatud standardid, juhendid ja kriteeriumid.....	4
1.5	Projekti lähtematerjalid	5
1.6	Uuringute loetelu.....	5
1.7	Tee projektiga seotud tehnovõrkude ehitusprojektid	5
2	OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS	6
2.1	Andmed maa omandi kohta	6
3	PROJEKTLAHENDUS.....	6
3.1	Üldandmed	6
3.2	Plaanilahendus.....	6
3.3	Vertikaalplaneering.....	7
3.4	Muldkeha	7
3.5	Katend	8
3.6	Veeviimarid.....	8
3.7	Konstruksioonid.....	8
3.8	Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid	9
3.9	Tehnovõrgud	10
3.10	Keskkonnakaitse	11
	Kaevetööd	13
3.11	Maastikukujundustööd	14
3.12	Põhilised teedehituslike tööde mahud	15
4	TÖÖDE TEOSTAMINE.....	15
4.1	Kvaliteedinõuded	17
4.2	TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS.....	18
5	KASUTUS- JA HOOLDUSJUHEND	18
5.1	Tee omaniku kohustused.	21
5.2	Suvihoole.....	22
5.3	Talihoole.....	22
5.4	Liikluskorraldusvahendid.....	22

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

JOONISTE LOETELU

Joonise tähis	Joonise nimi
TL-4-10	Asukohaskeem
TL-4-20	Asendiplaan ja liikluskeem
TL-4-50	Vertikaalplaneering
TL-4-60	Tehnovõrkude koondplaan
TL-6-10	Konstruktiivsed ristlõiked

SELETUSKIRJA LISAD

Lisa 1	Kululoend	v01	25005_EP_TL-9-02_v01_kululoend	28.02.2025

Tunnus: **25005**

Stadium: **EP**

Tähis: **TL**

Versioon: **v01**

Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine

Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10

Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri

SELETUSKIRI

1 ÜLDOSA

Projekti koostanud projekteerimisettevõtte T-Model OÜ.

Aadress: Lelle 24-64, 11318 Tallinn; Tel. +372 606 1601; E-mail info@tmodel.ee

1.1 Objekti nimetus

Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine

1.2 Objekti asukoht

Objekt asub Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas, Lihula linna piiril, Valuste tee 10 kinnistul. Ligipääs objektile asub Transpordiameti halduses oleva tugimaantee nr 60 Pärnu – Lihula tee 54.785 km Valuste tee ristmikult. Projekteeritud juurdepääsu tee jääb vahetult linna piirile.

Asukohaskeem on joonisel TL-4-10.

1.3 Objekti seotus teedevõrguga ning tänava liik

Käesoleva eelprojektiga on lahendatud projekteeritud alajaama rajatiste juurdepääsutee.

1.4 Kasutatud standardid, juhendid ja kriteeriumid

Seadused

- EV Ehitusseadustik, Riigikogu seadus, RTI 05.03.2015; vastu võetud 11.02.2015 ja tulenevalt kehtestatud nõuded.
- Liiklusseadus ja sellest tulenevalt kehtestatud nõuded.

Määrused

- Kliimaministri määrus nr 71 „Tee projekteerimise normid“ vastu võetud 17.11.2023.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ vastu võetud 03.08.2015.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 92 „Tee seisundinõuded“ vastu võetud 14.07.2015.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 2 „Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded“ vastu võetud 09.01.2020.
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 43 „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“ vastu võetud 13.07.2018.
- Majandus- ja kommunikatsiooniministri 01.10.2018 määrus nr 12 „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“.
- Keskkonnaministri määrus nr. 35 „Hankelepingu esemeks olevate toodete ja teenuste keskkonnanõuete kriteeriumid ja nende kohta riigihanke alusdokumentides kehtestavad tingimused“ vastu võetud 29.06.2021 - Lisa 1.
- Lääneranna valla kaevetööde eeskiri (vastu võetud 10.12.2020 nr 107)

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- Lääneranna valla jäätmehoolduseeskiri (vastu võetud 07.10.2021 nr 127)

Standardid

- EVS 901-1:2020 Tee-ehitus Osa 1: Asfaltsegude ja pindamiskihtide täitematerjalid;
- EVS 901-2:2016 Tee-ehitus Osa 2: Bituumensideained;
- EVS 901-3:2021 Tee-ehitus Osa 3: Asfaltsegud;
- EVS-EN 13285:2018 Sidumata segud. Spetsifikatsioon;
- EVS 613:2023 Liiklusmärgid ja nende kasutamine;
- EVS - 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine;
- EVS 843:2016 Linnatänavad
- Nõuded ajutisele liikluskorraldusele (13.07.2018 nr 43);

Transpordiameti juhised

- „Asfaldist katendikihtide ehitamise juhised“ (Transpordiamet 2021)
- „Elastsete teekatendite projekteerimise juhend“ (MA 2017-003)
- Teetööde tehnilised kirjeldused Kinnitatud Maanteeameti peadirektori 18.02.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/096;
- Muldkeha ja dreni kihi projekteerimise, ehitamise ja remondi juhised. Kinnitatud Maanteeameti peadirektori 05.01.2016. a käskkirjaga nr 0001;
- Muldkeha pinnaste tihendamine ja tiheduse kontrolli juhised (MA peadirektori 29.12.2006.a käskkirja nr 264);
- Soovitused pikiprofiili ja tüüpiprofiili vormistamiseks – 2008
- Killustikust katendikihtide ehitamise juhend“, (Transpordiamet 26.01.2022)
- Tee- ehitustööde kontroll ja – vastuvõtutoimingute loetelu, MA jaanuar 2019.a.

1.5 Projekti lähtematerjalid

1.5.1 Tehnilised tingimused ja osapoolte otsused ja kokkulepped

- Projekti koostamisel arvestatud töö käigus toimunud nõupidamistel vastuvõetud otsustega.

1.5.2 Projektlahendusega seotud projektid ja planeeringud

- Vee ja kanalisatsiooni trasside projekt koostanud Entec Eesti OÜ, töö nr 1541/25
- Elektri osa projekt Contactus AS töö nr 3521 (Lihula päikesepargi ühendamine Elering 110 kV põhivõrguga. Tehniline projekt. Elektripaigaldis)
- Käesoleva projektlahendusega külgnevad järgnevad perspektiivsed lahendused:
 - Enefit Green AS – elektrikaablite ja projekt

1.6 Uuringute loetelu

- Geodeetilise alusplaani on koostanud *Aamos Atlas OÜ/28.04.2024/ 038-G-24 töö*

1.7 Tee projektiga seotud tehnovõrkude ehitusprojektid

- Käesolevas projektis on esitatud teede osa lahendus, OSA-1 TEED.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

2 OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

2.1 Andmed maa omandi kohta

Projekteeritav Valuste tee 10 asub Pärnu maakonnas.

Tee alla jäävad järgnevad kinnistud:

- Valuste tee 10, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond (41101:001:0563), tootmismaa 100%;
- Valuste tee L3, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond (41101:001:0489), transpordimaa 100%;

Ehituse käigus minnakse taastamise eesmärgil järgnevale kinnistule:

- Valuste tee 8, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond (43001:001:0207), tootmismaa 100%;
- Uus-Pärnu mnt 7, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond (41201:007:0030), ärimaa 100%;
- Valuste tee 9, Lihula linn, Lääneranna vald, Pärnu maakond (41101:001:0562), tootmismaa 100%;

3 PROJEKTLAHENDUS

3.1 Üldandmed

Projekteeritud Valuste tee 10 asub tugimaantee nr 60 Pärnu – Lihula tee 54.785 km-l Valuste tee ristmiku vahetus läheduses. Käesolev projekt hõlmab Valuste tee L3-ga ristuvat Valuste tee 10 ca 66 m juurdepääsu teed.

3.2 Plaanilahendus

Projekteerimise juures on lähtutud maastikulistest ja tehnilistest eeldustest, s.h:

- projekteerimise lähtetasemeks on valitud tase "hea"

Asendiplaaniline lahendus on valitud eelnevalt Contactus AS-i poolt projekteeritud alajaama eskiisi ja tellija sisendi põhjal. Rajatava tee eesmärk on tagada juurdepääs elektritaristu hooldusmeeskonnale. Ristuvale Valuste tee L3 tänaval on valdav tee laius ca 7,9 m (kiiruspiirang 50 km/h). Vahetus läheduses oleva tugimaantee nr 60 laius on ca 7,7 m ja kiiruspiirang 70 km/h.

Projekteeritud tee plaanilahenduse põhiparameetrid

Tee element	Projekteeritud tee parameeter	Projekteerimise tase	Märkused
Sõidutee laius peenarde vahel	4 m		Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.7 Laius vastavalt lähteülesandes kehtestatule
Sõidutee platsi mõõtmed	10,95 x 8,05 m		Laius vastavalt lähteülesandes kehtestatule

Tunnus: 25005

Staadium: EP

Tähis: TL

Versioon: v01

Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine

Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10

Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri

Teepeenra laius	0,5 m		
Sõidutee serva raadius ristumisel	R = 5; 8 m	H	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 7.10 Ristmiku läbivust kontrollitud vastavalt ebasoodsaima sõiduki sadulautorongi (16,5 m) shablooniga.

Asendiplaaniline ja kõrguslik projektlahendus tule projektala piiril sujuvalt kokku viia olemasoleva olukorraga.

3.3 Vertikaalplaneering

Projekteeritava Valuste tee 10 juurdepääsu tee vertikaalplaneeringu koostamisel on arvestatud järgnevate põhiliste asjaoludega:

- Olemasolevate kõrgustega maapinnal;
- Maksimaalse esineda võiva pinnasevee tasemega;
- Olemasoleva pinnase kihtide materjali ja kõrgustega;
- Kasvupinnase kihi paksusega;
- Projekteeritud hoone kõrgustega;

Projekteeritud tee kõrgusliku lahenduse põhiparameetrid

Tee element	Projekteeritud tee parameeter	Projekteerimise tase	Märkused
Sõidutee pikikalle	0,5% - 0,7%	E; R	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.15
Sõidutee põikikalle	2,0%	R	Vastavalt EVS 843 „Linnatänavad“ tabel 6.5

Valuste tee 10 sõidutee minimaalne pikikalle on projekteeritud 0,0% (ristmiku piirkonnas tulenevalt ol.ol. sõidutee 3,7% pikikaldest), teel miinimum 0,5% ja maksimaalne 0,7%.

Sõidutee katte põikikalle valdavalt 2,0 %. Asfaltbetoonist ülekattega teesadel lähtutud olemasolevatest põikkalletest.

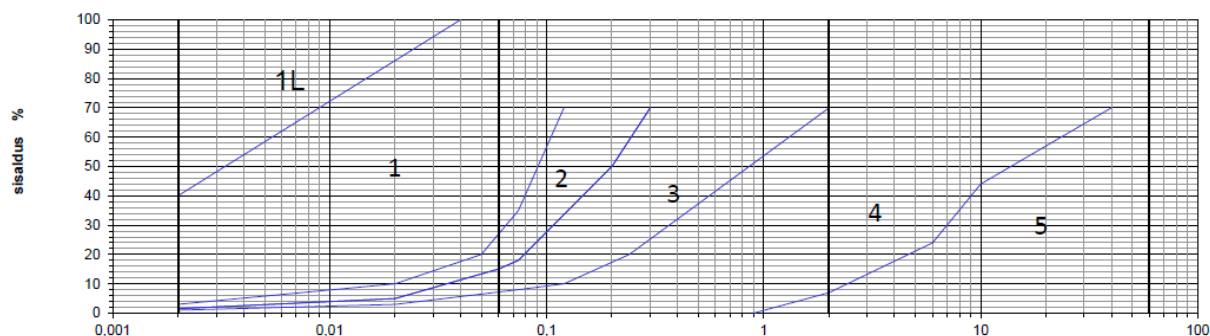
Projekteeritud tugipeenarde põikikalle 4,0 %.

3.4 Muldkeha

Teekatendi aktiivsooni ülemises osas (asfaltbetoonkatendi puhul vähemalt 1,0 m) tuleb kasutada täitematerjale, mis on külmakindlad. Nende pinnasmaterjalide sõelkõverad peavad vastama etteantud terastikulise koostise hindamise joonisele Joonis 1. Külmaohtlikkuse piirid ISSMFE TC 8 järgi: 1, 2 – külmakerkeohtlik; 1L, 3, 4 – ei ole külmakerkeohtlik.

Muldkeha aluspinnas ja täitematerjali kihid peavad olema nõuetekohaselt tihendatud. Tihendusteguri kontrolliks kasutada Inspector-seadmeid, muldkeha tihendustegur peab olema vähemalt 0,94.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepääsu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Joonis 1 Külmaohtlikkuse piirid ISSMFE TC 8 järgi

3.5 Katend

Sõidutee eeldatav liiklussagedus on väike 0 – 20 SA/ööp, teed kasutab valdavalt alajaama hooldussõidukid. Kord 10 aasta jooksul on võimalik ka sadulauto rongi ligipääs mehhanismide vahetuse eesmärgil.

3.6 Veeviimarid

Projekteeritud sõiduteelt on ettenähtud veed imbumaks haljasalale. Seda toetab ol.ol. reljeefi kalded, kus sademeveed voolavad tugimaantee nr 60 vahetu lähedusse ja sealt ol.ol. restkaevu. Valuste tee ja tugimaantee nr 60 Pärnu – Lihula tee ristmiku piirkonda on paigaldatud ol.ol. restkaev, kuhu suubuvad osa riigitee ja Valuste tee sademevetest.

3.7 Konstruktsioonid

Kattekonstruktsiooni on valitud järgmiselt:

3.7.1 Sõidutee 2-kihiline asfaltkatend "Tüüp 1"

- AC 16 surf 70/100, märkus nr 1 h=5 cm
- AC 32 base 70/100, märkus nr 1 h=7 cm
- Kiilutud killustikalus, põhi fr 32/64, märkus nr 2 h=30 cm
- Liivast lauskiht (tih tegur 0,98) h=30 cm
- Täiteliiv (tih tegur 0,96) h=vajadusel
- Mineraalne täitematerjal (tih tegur 0,94, või olemasolev pinnas)
- Aluspinnas tihendada tih. tegur 0,94
- Olemasolev mineraalpinnas

*MÄRKUS: Taastamisel ol.ol. Valuste tee L3 arvestada ol.ol. konstruktsiooni paksustega, mis täpsustada ehituse käigus.

3.7.2 Sõidutee ab-ülekate "Tüüp 2"

- AC 16 surf 70/100, märkus nr 1 h=5 cm

3.7.3 Sõidutee tugipeenar "Tüüp 3"

- Killustiku segu nr 6 h=12 cm

Tunnus: 25005	Staadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

3.7.4 Haljasalade murukate "Tüüp 4"

- Murukülv
- Kasvumuld h=15 cm
- Kohalik täitepinnas (vajadusel)
- Olemasolev pinnas

Märkused:

1. Asfaldist katendikihid rajada vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101). Asfaltsegrade täitematerjali miinimum kvaliteedinõuded :

- **AC 16 surf 70/100** (AKÖL 20 1500-3000) GC90/15, C100/0, FI20, LA30, AN19, FNaCl4, f2, PRDair 16,0, Abra50 (tardkivimist)

- **AC 32 base 70/100** (AKÖL 20 1500-3000) GC90/15, C50/30, FI20, LA35, AN19, FNaCl4, f2, PRDair 9,0

2. Teede killustikalused rajada fraktsioneeritud killustikust kiilumismeetodil vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101). Aluse tihendamist kontrollitakse elastsusmooduli mõõtmise teel tihendatud kihi pinnal LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega. Killustikaluste täitematerjali miinimum kvaliteedinõuded:

- Sõidutee alus [fr 32/63, kiilekillustiku fr 8/16 või 12/16 mm kulu 25 kg/m² või 16/32 mm kulu kuni 35 kg/m² ja fraktsiooni 8/12 või 4/16 või 8/16mm kulu 15 kg/ m²;] - GC80/20, C50/10, LA35, F4, FI35, f4; aluse elastsusmoodul autoliikluse alal Emin=170 MPa.

3. Sõidutee killustikust tugipeenra kate vastavalt määrusele Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (vastu võetud 03.08.2015 nr 101), Lisa10, [segu nr 6 fr 0/31,5 mm] - GC80/20, C50/10, LA35, F4, FI35, f4; katte elastsusmoodul Emin=140 MPa.

4. Haljastatav maapind tuleb eelnevalt planeerida, vajadusel täita ehitusobjektilt saadava pinnasega, katta kasvumulla kihiga (h=15 cm) ning külvata muruseeme. Kasvumuld peab olema mineraalmuld (pH 6,5...7,0) huumuse sisaldusega min 3%, muld ei tohi sisaldada taimedele kahjulikke jäätmeid, kive, killustikku jms. Muld tihendada nii, et ei tekiks vajumisi ega veelohkusi, ei tohi kasutada külmunud pinnast. Olemasoleva ja rajatava haljasala piir ühtlustada ja tasandada niitmiskõlblikuks.

9. Asfaltkatte erinevate kihtide vaheline pind, samuti ka uue asfaldikihi ja vana asfaldikihi vaheline kontaktpind kruntida eelnevalt puhastades bituumeni või bituumenemulsiooniga. Vuukide liitekohad töödelda bituumeni, bituumenemulsiooni, vuugiliimi või vuugilindiga. Kogu teekatte konstruktsiooni taastamisel ristlõike laiuses paigaldada asfaltkate sooja vuugiga.

10. Kui kaevetööde käigus selgub, et olemasolev tee konstruktsioon on projekteeritust erinev, tuleb taastada vastavalt olemasolevale.

3.8 Liikluskorraldus- ja ohutusvahendid

Projekti on arvestuslik auto sõiduauto, erandlik sadulautorong.

Projekti arvestuslik liikluskoosseis sõiduauto

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Liiklusmärkide suurusgrupp **kinnistusiselt I-suurusgrupp**. Kasutama peab RA2 valgustpeegeldava märgikilega liiklusmärke. Liiklusmärgid peavad olema valmistatud alumiiniumalustel. Liiklusmärkide tagumine külg peab olema kaetud halli värviga.

<1000 a/ööp: Liiklusmärkide materjal tsingitud plekk peab olema minimaalse paksusega 1,0 mm.

Liiklusmärkide postid peavad olema kuumtsingitud terastorud, posti läbimõõt 60mm. Ehitaja peab arvestama posti pikkuse valikul postile paigaldatavate liiklusmärkide arvuga.

Olemasolevad liiklusmärgid, mis lähevad vastuollu projekteeritud liikluskorraldusega võetakse maha.

Kõik liiklusmärgid, liiklusmärkide postid ja kinnitustarvikud peavad vastu pidama EVS-EN 12899-1 kirjeldatud koormustele. Tuulerõhu klassiks võtta vähemalt WL4 ja dünaamilise lumekoormus klassiks võtta vähemalt DSL3. Vundamentide ehitamisel peab kasutama EVS-EN 206-1 nõuetele vastavat betooni C35/45XF4KK4. Kasutatava liiklusmärgikile kohta tuleb esitada vastavussertifikaadid.

Projekteeritud liiklusmärgid paigaldada vastavalt standardile „EVS 613 Liiklusmärgid ja nende kasutamine”. Liiklusmärkide paigalduskõrguseks sõidutee katte servast peab olema vähemalt 2,0 m

Liikluskorraldusvahendite postid paigaldada võimalikult liikumisteede servadesse või nende kõrvale. Liikumisteedele ja nende lähedusse paigaldatavad liikluskorraldusvahendite postid peavad olema tähistatud kontrastselt u 1500 mm kõrguselt, et vältida õnnetusi.

Teekatte markeeringud (**Valuste tee kattemärgistuse taastamisel**) teha pritsplastikuga kihipaksus 2mm või valuplastikuga kihipaksus 3mm. Tehniliste nõuete ja materjali parameetrite valikul lähtuda standardist EVS 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine.

Projekti on joonistatud nähtavuskolmnurgad vastavalt standardile EVS 843:2016 Linnatänavad.

3.9 Tehnovõrgud

Kui olemasoleva kaevu või kape konstruktsioon võimaldab teleskoopiliselt kõrgust reguleerida ja koormusklass vastab kasutuskohale uues projektlahenduses siis seadistatakse kaevu kaas projekteeritud maapinna kõrguseks.

Ülejäänud projekteeritava asfaltkattega tee alasse jäävad olemasolevad kanalisatsioonikaevude ja veekaevude päised ning maakraanide, siibrite kaped rekonstrueeritakse, vajadusel asendatakse spindel uue teleskoopilise spindliga. Töövõtja peab arvestama kõigi vajalike ümberehitustöödega.

Rekonstrueeritavatele kanalisatsioonikaevudele paigaldatakse ujuvat tüüpi luugid projekteeritud tee kõrgusele vastavalt vertikaalplaneeringule. Sõidutee all peavad rekonstrueeritavad luugid ja kaped olema koormusklassiga D400, mujal C250. Neelukaevud C250 või D400.

Enne kaevetööde alustamist on vajalik trassivaldajate teavitamine Töövõtja poolt ja vajalike kaavelubade hankimine. Samuti raietööde kooskõlastamine asjasse puutuvate ametkondadega ja töölubade hankimine.

Joonistel esitatud maa-aluste kommunikatsioonide asukohad võivad olla ebatäpsed, mistõttu olemasolevate kommunikatsioonide tegelikest asukohtadest juhtuvad ettenägematud tööd võivad

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

töödemahte suurendada. Kaablite asukohad ja paiknemissügavus täpsustada surfimise teel võrguvaldaja esindaja juuresolekul.

Ehitus- ja kaevetöid olemasolevate kommunikatsioonide läheduses tuleb teostada äärmise ettevaatlikkusega. Vastutus lõhutud kommunikatsioonide osas lasub ehituse peatöövõtjal. Lisaks tuleb ehitamisel jälgida tehniliste tingimustes ning kooskõlastuste koondtabelis toodud nõudeid.

Vesi ja kanal.

Vee- ja kanalisatsioonitorustike projekti on koostanud AS Entec Eesti OÜ töö nr 1541/25.

Side.

Olemasolevad sidetorustik jääb vahetu lähedusse ol.ol. riigiteega. Projekteeritud sõidutee alla sidekanalisatsioon ei jää.

Enne kaevetööde alustamist on vajalik trassivaldaja teavitamine Töövõtja poolt ja vajalike kaavelubade hankimine. Samuti raietööde kooskõlastamine asjasse puutuvate ametkondadega ja töölubade hankimine.

Elekter.

Lihula päikesepargi ühendamine Elering 110 kV põhivõrguga on koostanud Contactus AS töö nr 3521. Kaetöödel näha kasutada ettevaatusabinõusi.

3.10 Keskkonnakaitse

Ehituse Töövõtja vastutab ehitusperioodil keskkonnakaitse eest ehitusplatsil ja sellega vahetult piirnevail aladel Eesti Vabariigis kehtivaile seadustele ja nõuetele ning Tellija poolt esitatud juhistelevastavalt. Tähelepanu tuleb pöörata ehitustöödel tekkivate jäätmete käitlusele. Ohtlikud jäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning üle anda vastavale ettevõttele, kellel on olemas jäätmeluba ohtlike jäätmete taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks. Ehituse käigus tekkivad ehitusjäätmed kõrvaldatakse vastavalt keskkonnaorganite nõuetele ja ladustuskoha kasutuseeskirjadele.

Vana teekatte murdu ja üle jäävat pinnast ära vedav ettevõtte peab omama jäätmeluba või olema registreeritud Keskkonnaameti registris, üle jääva kasvupinnase edasine kasutamine kooskõlastada sama ametiga. Kooritud kasvupinnase kasutamisel juhinduda Lääneranna valla juhistest.

Ehitustööde lõppemise järel säilitada üleandmisaktid (dokumendid, kviitungid jm), mis tõendavad ehitus- ja lammutusjäätmete sorteeritult nõuetekohast üleandmist taaskasutamiseks või ladestamiseks ning esitada need kasutusloa taotlemisel.

Reostustunnustega pinnase ilmnemisel võtta sellest pinnaseproov ning elutsooni piirarvu ületava reostuse korral asendada reostunud pinnas puhta täitepinnasega. Reostunud pinnase kokkukogumine ja äravedu tuleb tellida ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavalt ettevõttelt.

Kaevetöödel kaevandatavad pinnased tuleb vedada seadusega lubatud kohtadesse.

Teede ja platside ehitusega seotud jäätmekäitlus

Tunnus: 25005	Staadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Jäätmehoolduse kord Lääneranna valla haldusterritooriumil on määratud Lääneranna valla jäätmehoolduseeskirjas (vastu võetud 07.10.2021 nr 127). Asfaldi ja kasvupinnast ei ole lubatud ladestada prügilas ega kasutada pinnasetäiteks. Betoondetailid, asfalt ning muud ehitus- ja lammutusjäätmek (pakend, ülejäänud kasvupinnas jm) tuleb üle anda liigiti materjalide taaskasutamiseks vastavat luba omavale ettevõttele. Korralikud seadmed ja detailid nt äärekivid jms suunata võimalusel korduskasutusse (<https://www.laanerannavald.ee/ehitus-ja-lammutusjaatmed>). Kasvupinnas koorida eraldi ja kasutada samal objektil haljastamiseks. Vältida tuleb kasvupinnase reostamist ja ülemäärast tihendamist.

Vastavalt **Lääneranna** jäätmehoolduseeskirjale ehitusjäätmek valdaja on kohustatud rakendama kõiki tehnoloogilisi ja muid võimalusi ehitusjäätmek liigiti kogumiseks tekkekohas. Ehitusjäätmek tuleb liigiti koguda eraldi vastavalt sortitavatele jäätmeliikidele tähistatud mahutitesse nende tekkekohal, lähtudes jättemek taaskasutusvõimalustest. Eraldi tuleb sortida puit, kiletamata paber ja kartong, metall (eraldi must- ja värviline metall), mineraalsed jättemek (kivid, ehituskivid ja tellised, krohv, betoon, kips, lehtklaas, raudbetoon- ja betoondetailid), tõrva mittesisaldav asfalt, kile.

Kemikaalide, naftasaaduste, asbestiga saastunud pinnase või materjali, raudtee puitliiprite, maa-aluse mahuti vms leidmisel tuleb kohe teavitada **Lääneranna valla (vallavalitsus@laaneranna.ee)**. Reostuskolde likvideerimiseni muu reostuse levikut soodustav tegevus peatada. Juhul kui ehitustegevuse käigus leitakse reostuskahtlusega pinnast tuleb teostada täiendavad reostusanalüüsid selgitamaks reostuse esinemist ja ulatust. Kui esineb pinnases piirnormide ületamist, tuleb eemaldada reostunud pinnas ning anda see utiliseerimiseks üle vastavat jättemekluba ja jättemekäitlusaltsentsi omavale ettevõttele.

Jäätmekood	Jäätmeliik	Hinnanguline kogus	Ühik	Tegevuse lühikirjeldus
17 01 01	Betoon – äärekivid	-	t	Korduskasutatud kohapeal
17 01 02	Tellised	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 01	Puit	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 02	Klaas	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 02 03	Plast	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 03 02	Asfaldijättemek	6	t	Antakse üle taaskasutamiseks vastavat jättemekluba omavale jättemekäitlejale
17 04 07	Metallisegud	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
15 01	Pakendid (nt. puitkütused, kile, paberkartongpakend, jms)	2,5	t	Tagastatakse pakendiettevõtjale pakendijättemek ringlusse võtuks või taaskasutusse suunamiseks või antakse üle taaskasutamiseks vastavat jättemekluba omavale jättemekäitlejale
17 08 02	Kipsipõhised ehitusmaterjalid	-	t	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht	5,0	t	Antakse üle sorteerimiseks vastavat jättemekluba omavale jättemekäitlejale

Tunnus: **25005**

Stadium: **EP**

Tähis: **TL**

Versioon: **v01**

Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine

Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10

Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri

17 06 05*	Eterniit või muu asbesti sisaldavad ehitusmaterjalid	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
08 01 11*, 15 01 10*	Lahustite ja/või muu ohtlike aineid sisaldavad jäätmed	0,01	t	Antakse üle taaskasutamiseks vastavat jäätmeluba ning ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale jäätmekäitlejale
17 09 03*	Ohtlike aineid sisaldav muu ehitus- ja lammutuspraht (sh segapraht)	-	-	Eelhinnangu järgi ei teki ehitusobjektile
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	1,0	t	Antakse üle vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale, kes selles jäätmeveo piirkonnas hanke korras valitud kohalik omavalitse poolt.

Kaevetööd

Pinnase liik	Hinnanguline kogus	Ühik	Tegevuse lühikirjeldus
Kasvupinnas (17 05 04)	72	t	Kooritakse eraldi ja kasutatakse samal ehitusel haljastamiseks. Ülejäävat kasvupinnast antakse üle taaskasutamiseks vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale
Kivid ja pinnas (17 05 04)	160	t	Antakse üle vastavat jäätmeluba omavale jäätmekäitlejale, kes selles jäätmeveo piirkonnas hanke korras valitud kohalik omavalitse poolt.
Kivid ja pinnas (17 05 04)	-	t	Eelhinnangu järgi ei tekki ehitusobjektile.
Ohtlike aineid sisaldavad kivid ja pinnas (17 05 03*)	-	-	Eelhinnangu järgi ei tekki ehitusobjektile.

Mullatööde bilanss

Väljakaevatav pinnas, m³	Juurdeveetatav mineraalne pinnas, m³	Juurdeveetatav muld, m³	Märkused
80	500	3750	

SELGITUSED jäätmete liigiti kogumiseks ehitusplatsil ja jäätmete käitlemistoiimingud ja -kohad. Tabelites esitatud ehitusjäätmete mahud võivad muutuda. Kui objekti omanik või ehitaja soovib mõnda materjali kasutada või ladustada teisiti kui jäätmekavas kirjeldatud, siis tuleb see täiendavalt kooskõlastada Lääneranna Vallavalituse vastava osakonnaga.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Ehitusjäätmel oma majandus- või kutsetegevuses vedav isik omab jäätmeluba või teatud juhul registreeritud riigi Keskkonnaametis.

Töötajaid teavitatakse eeskirjaga kehtestatud jäätmehoolduse nõuetest. Ehitusplatsil jäätmete kogumiseks kasutatakse tähistatud vastavalt kogutavatele jäätmeliikidele 0,6 m³ kuni 10 m³ mahutit paigaldatud jäätmevedaja poolt. Mahutite ja kaevisel ladustamise asukohad ehitusplatsil on märgistatud ehitusprojekti põhijoonisel (või lisatud skeemil). Mahukad ehitusjäätmel, mida kaalu või mahu tõttu pole võimalik paigutada mahutisse ja mida ei anta kohe üle jäätmekäitlejale, paigutatakse krundi piires selleks eraldatud territooriumile nende hilisemaks transportimiseks jäätmekäitluskohta.

Pakendijäätmel tagastatakse pakendiettevõtjale (PAKS § 10 Pakendiettevõtja on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa) pakendijäätmel taaskasutusse suunamiseks või antakse üle taaskasutamiseks vastava jäätmeloma omavale jäätmekäitlejale.

Ohtlikud ehitusjäätmel, väljaarvatud saastunud pinnas, kogutakse liikide kaupa eraldi nõuete kohaselt märgistatud mahutitesse. Vedelaid ohtlikke jäätmel kogutakse alpakendisse või vastavalt märgistatud kindlalt suletavas mahutisse.

Kui tekib kahtlus, et pinnas võib olla saastunud õliga või teiste ohtlike jäätmetega, võetakse ühendust juhistel saamiseks Lääneranna Vallavalitsuse vastava osakonnaga.

Ehitustööde käigus säilitada üleandmisaktid (dokumendid, kviitungid jm), mis tõendavad ehitus- ja lammutusjäätmel sorteeritult nõuetekohast üleandmist taaskasutamiseks või ladestamiseks ning esitada need kasutusloa taotlemisel.

3.11 Maastikukujundustööd

Projektis on ette nähtud ehitustöödega külgnevate alade haljastamine murukülviga. Muruga kaetavad alad eelnevalt planeerida, katta 15 cm kasvumulla kihiga ja külvata muru. Kasvumuld tuleb koorida tee maa-alalt ulatuses, mis on vajalik teede- ja jalgte mullete ehitamiseks. Muld ladustada. Kasvumulda, millest on vajadusel kivid välja sõelatud, saab hiljem kasutada haljastustöödel. Kasutatav muruseeme peab olema eestimaise päritoluga ja kvaliteetne.

- Seemne külvamistihedus 30 g/m².
- Muruseemnesegu võimalik koosseis:

Karjamaa raihein, 15%
Võsundiline punane aruhein, 25%
Puhmikuline punane aruhein, 20%
Aasnurmikas, 40%.

Murutööde mahud täpsustatakse tööde käigus, sest osaliselt võib jääda kasutusse olemasolev murupinnas. Eelkõige kaetakse muruga teetööde ja tehnovõrkude paigaldamise käigus rikutud alad. Väljaspool heakorrastatavat ala tuleb pärast tööde lõpetamist ülevõtta pinnas, tööde käigus eemaldatud puud ja põõsad ning ehitusjäätmel eemaldada ja maapind tasandada.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

T-Model OÜ Kuupäev: 27.02.2025	Vastutav pädev isik: Andres Reisenbuk	15/23
-----------------------------------	--	-------

Taastatud haljasalade eest peab Töövõtja hoolitsema kuni esimese niitmiseni (s.h. kastma, väetama, eemaldama umbrohu ja teostama esimese niitmise).

Kõik kaevetööd tuleb teostada vastavalt Lääneranna valla kaevetööde eeskirjale (määrus nr 107).

Meetmed olemasoleva haljastuse kaitsmiseks ehituse ajal:

Geoalusest lähtuvalt kõrghaljastus ehitustsoonis puudub.

3.12 Põhilised teedeehituslike tööde mahud

Töömahtude kululoend on esitatud projekti lisades, **Lisa 1**.

Makseartikli nr. vastavalt riikliku töökirjelduste infosüsteemi Teetööde tehnilistele kirjeldustele: Kinnitatud Maanteeameti peadirektori 18.02.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/096.

Esitatud tööde mahud on arvestatud netomahuna, st. need on mõõdetud jooniste alusel ehitustarindi geomeetrilistest mõõtmetest lähtuvalt (materjalid on arvestatud paigaldatuna ja tihendatuna).

Pinnase väljakaeve ja täitetööde mahud on projektis antud hinnangulised, st ehitusgeoloogilised tingimused võivad erineda arvestatust. Ehitustööde töövõtja peab hinnapakumise käigus arvestama võimalike riskidega. Võimalusel täitetööde vajadus ja maht otsustatakse objektil, peale kasvupinnase ja muu ebasobiva pinnase väljakaevamist.

Objektil võib esineda tundmatuid maa-aluseid kommunikatsioone (elektri-, side-, veevõrgud ja muud rajatised), mis võivad suurendada tööde mahtusid ja maksumust.

Joonistel esitatud maa-aluste kommunikatsioonide asukohad võivad olla ebatäpsed, mistõttu olemasolevate kommunikatsioonide tegelikest asukohtadest juhtuvad ettenägematud tööd võivad töödemahte suurendada. Kaablite asukohad ja paiknemissügavus täpsustada surfimise teel võrguvaldaja esindaja juuresolekul.

4 TÖÖDE TEOSTAMINE

Enne ehitustööde alustamist tuleb Töövõtjal teavitada kohalikku omavalitsust ja teisi asjasse puutuvaid ametkondi. Töövõtjal tuleb koostada ajutine liikluskorraldusskeem, see koostööstada ning teetööde piirkond tähistada vastavalt kehtivale korrale (Nõuded ajutisele liikluskorraldusele (vastu võetud 13.07.2018 nr 43).

Enne kaevetööde alustamist on vajalik trassivaldajate teavitamine Töövõtja poolt ja vajalike kaavelubade hankimine. Samuti raietööde koostööstamine asjasse puutuvate ametkondadega ja töölubade hankimine.

Alltoodav tööde tehnoloogia kirjeldus on täpsustava/informatiivse iseloomuga, et juhtida Töövõtja tähelepanu mõningaile nüanssidele. Tööde tegemisel ja kvaliteedi tagamisel lähtuda kehtestatud juhenditest, normatiivdokumentidest ja standarditest (vt. ka p.3.2).

Kaevetööd (projekteeritud uutel teedel) on ette nähtud teha vastavalt pikiprofiilis esitatud kaevejoonele. Ettenägematute asjaolude ilmnemisel peab Töövõtja koheselt teavitama Tellijat ja Projekteerijat (vt. ka märkusi p.3.6.).

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Sõiduteede muldkeha laienduste alt eemaldada huumuserikas kasvupinnas aluspinnaseni või kuni pakusega ca $h=30$ cm. Paksema kasvupinnase kihi korral informeerida Tellijat ja Projekteerijat, kellega lahendatakse edasine tööde ulatus ja maht.

Teede laienduste rajamise järgselt paigaldada kate peale paekillustikust profileerimiskihti, see planeerida ja tihendada vastavalt vertikaalplaneeringus ettenähtud kõrgustele ja kalletele. Peale paekillustikust profileerimiskihiki valmimist laotada asfaltbetoonkate ja ehitada tugipeenrad.

Tugipeenarde ehitamise järgselt puhastada kate ja teha haljastustööd ja alustada liikluskorraldustöödega.

Asfaltkatte erinevate kihtide vaheline pind, samuti ka uue asfaldikihi ja vana asfaldikihi vaheline kontaktpind kruntida eelnevalt puhastades bituumeni või bituumenemulsiooniga. Vuukide liitekohad töödelda bituumeni, bituumenemulsiooni, vuugiliimi või vuugilindiga. Kogu teekatte konstruktsiooni taastamisel ristlõike laiuses paigaldada asfaltkate sooja vuugiga.

Ehitustööde tegemisel ette jäävad geodeetilised kindelpunktid tuleb koostöös kohaliku omavalitsusega ümber paigaldada või taastada. Töövõtja peab arvestama kulutustega, mis on seotud geodeetiliste kindelpunktide taastamise või ümberpaigutamisega.

Juhul kui on avastatud geodeetiline märk kutsuda enne ehitustööde algust kohale Maa-ameti esindaja geodeetiliste märkide seisukorra ülevaatamiseks. Geodeetiliste märkide kaitsevööndi ulatuses teostada ehitustöid käsitsi. Peale ehitustööde lõppemist kontrollida geodeetiliste märkide kõrgust, selleks kutsuda kohale Maa-ameti esindaja.

Joonisel kujutatud tingmärgid ei vasta reaalsete objektide mõõtudele.

Tee

1. Töövõtja peab esitama vähemalt viis päeva enne asfalteerimistööde algust killustiku ja bituumeni nakke katse tulemused. Määrang peab olema teostatud normides esitatud rullpudeli meetodil ja peab olema vähemalt 60% pärast 24 tunni möödumist. Kui nake on alla 60% tuleb kasutada pindaktiivseid lisandeid. Sobivaim lisand on Wetfix AP 17. Nake määratakse rullpudeli meetodil 24 tunni möödumisel EVS-EN 12967-11 kohaselt.
2. Sõidutee asfaltbetoonsegust pealmise kihi paigaldamisel külmavuugiga peab vuuk olema korralikult lõigatud ja töödeldud vuugiliimiga;
3. Sõidutee asfaltbetoonkatte pealmise kihi paigaldamisel tuleb laotamise paanid kavandada selliselt, et pikivuuk ei jääks sõidujälge.
4. Juhul kui freesitud asfaldipind jääb liikluse alla, tuleb olemasolev kate ja freesitud pind kokku viia sujuvalt vähemalt 2 – 3 meetri ulatuses.
5. Olemasoleva säiliva katendi puhul sõidutee asfaltkatte alumise kihi/kihtide ja killustikaluse taastamine lahtikaevatud osas.
6. Asfaltbetoonkattes paigaldatavad kaevupäised ja kaped peavad olema “ujuvat tüüpi”. Kaevu ja kape luugid ei tohi „kolksuda”, selle vältimiseks kasutada töödeldud luuke ja rõngaid. Uutel restkaevudel peavad kaevupead olema neljakandilised, mille laius ei tohi olla suurem 55 cm-st äärekivist mõõdetuna ehk jääma ohutusriba (rentsliriba sisse) ning toetuma vähemalt kolmest küljest.
7. Kaevupäise kõrguse reguleerimise koosseisu loetakse kuni kolme tõsterõnga lisamine.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

8. Teekatte vertikaali muutumisest tulenevad kapede spindlite pikkuse korrigeerimine tuleb arvestada asfaltbetoonkatte paigaldamise maksumuse koosseisu
9. Töövõtja peab toimima ehitusobjektidel paiknevate liinirajatiste ümberpaigutamisel liinirajatiste omaniku kehtestatud liinirajatiste ehitamise, dokumenteerimise ja vastuvõtmise juhendite kohaselt. Liinirajatiste vastuvõtmine peab toimuma enne objekti omanikujärelevalvele üleandmist.
10. Töövõtja peab teostama, enne objektidel ehitustöödega alustamist, olemasolevate (säilitatavate) tänavavalgustuse kaablite mõõtmised. Teostada tuleb järgmised mõõtmised: kaabliisolatsiooni ja katkematus kontrolli. Mõõtmiste aeg tuleb kokkuleppida täitja ja hooldajaga, ning esitada mõõtetulemuste dokumentatsioon. Töövõtja peab teostama uued mõõtmised peale tööde ehitustööde lõppemist ja esitama sellekohase dokumentatsiooni (mõõteprotokollid) täitjale ja hooldajale.

4.1 Kvaliteedinõuded

Täna pikaajalisuse tagab ehitusel kasutatud kvaliteetne tehnoloogia ja sertifitseeritud ehitusmaterjalide kasutamine. Tööde kvaliteeti kontrollitakse ehituse järelevalvega vastavalt määrusele Omanikujärelevalve tegemise kord (Vastu võetud Vastu võetud 02.07.2015 nr 80).

Teetööd tuleb teha vastavalt Tee ehitamise kvaliteedi nõuded (Majandus- ja taristuministeerium, vastu võetud 03.08.2015 nr 101).

Täidete ja liivaluse tihendustegur peab olema vähemalt 0.98. Vajadusel kasutada tihendamisel vett. Kõik kattekonstruktsioonikihid peavad vastama kehtivatele normidele ja eeskirjadele.

Asfaltbetoonkattel peab vastama projektile katte projektjoon, katte laius ja tasasus ning põikkalle. Katte tihedus peab olema piisav. Sõidutee asfaltbetoonkatte pealmise kihi paigaldamisel tuleb laotamise paanid kavandada selliselt, et pikivuuk ei jääks sõidujälge. Sõidutee asfaltbetoonsegust pealmise kihi paigaldamisel külmavuugiga peab vuuk olema korralikult lõigatud ja töödeldud vuugiliimiga.

Teekonstruktsiooni rajamisel tuleb kõrvaldada olemasolev pinnakatte muld, liivasegune muld, vanad võimalikud konstruktsioonid ja muu ebasobiv pinnas. Vältima peab olemasolevate kommunikatsioonide vigastamist.

Soovitav on tee kihtkonstruktsioonide ehitus läbi viia kuival ajal.

Kivitoodete lõikamisel kasutada tolmu teket vähendavaid seadmeid

Kui tööde käigus selgub, et tee kihtkonstruktsioonide alla jääb ebasobiv pinnas, tuleb kõlbmatu pinnas välja kaevata ja asendada sobiliku pinnasega.

Täidete rajamisel tuleb kasutada drenivat pinnast, mille filtratsioonitegur maksimaalse tiheduse juures normidekohase tihendamise korral on vähemalt 0,5 m/ööpäevas.

Tagasitäidetav pinnas peab vastama järgmistele tingimustele: pinnase suurim osiste läbimõõt ei tohi ületada 2/3 tihendatava kihi paksusest; pinnas peab olema tihendatav; tihendamise käigus ei tohi jääda pinnasesse tühikuid.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Kõigi teedehituslike tööde tehnoloogia ja kasutatavad materjalid peavad vastama Maanteeameti poolt esitatud nõuetele ja materjalid peavad olema tõendatavad.

4.2 TÖÖTERVISHOID JA TÖÖOHUTUS

Ehitustöödel peab ehitaja jälgima ja täitma kõiki nõudeid, mis on esitatud hetkel kehtivas redaktsioonis Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999.a. määruses nr. 377 "Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses"

Ehitaja peab ehitustööde alustamisest teatama Tööinspektsiooni kohalikule asutusele vähemalt 3 päeva enne töödega alustamist. Samuti tuleb teavitada tehnovõrkude valdajaid ja vajadusel täpsustada tehnovõrkude täpne asukoht surfimise teel. Ehitustööde ajal ei tohi ehitusel viibida kõrvalisi isikuid ja ehitustööd ei tohi ohustada ehituse mõjupiirkonnas viibijaid.

Kaevamistöid võib alustada vastavate lubade olemasolul ning tööde teostamine peab olema kooskõlas kohaliku valitsuse Ehitusmäärustega. Tööde teostamisel tehnovõrkude kaitsetsoonis tuleb kinni pidada kehtestatud ohutustehnilistest nõuetest. Kommunikatsioonide tsoonis tuleb kaevata käsitsi.

Ehitaja peab tagama, et ehitusfirma ja ehitusega seotud töötajad oleksid kindlustatud. Töötajad peavad olema instrueeritud tööohutusalaselt ja olema varustatud töötamiseks vajalike kaitsevahenditega.

Ehitusel tuleb jälgida, et ei tekitataks liiklusohutlikke olukordi. Ehitusplats tuleb vastavalt nõuetekohaste viitade ja märkidega tähistada vastavalt kehtivatele nõuetele.

Ehitustööde teostaja peab tagama ehitustööde teostamise, ehitusplatsi kontrolli ja töötervishoiu ning tööohutuse nõuded. Ehitustööde teostajal peavad olema olemas määruses nõutud dokumendid.

5 KASUTUS- JA HOOLDUSJUHEND

Peale Valuste tee 10 ehitatud teerajatiste kasutuselevõttu, esitada Lääneranna Vallavalitsusele ehitusregistri väljatrükk kandega „kasutusel“ ning digitaalne teostusjoonis ja anda vallamaale väljaehitatud teerajatised üleandmise aktiga tasuta vallale üle. Sarnaselt anda üle ka isikliku kasutusõiguse (IKÕ) ala valdus.

Rajatiste kasutus- ja hooldusjuhendid on toodud vastava rajatise aruandes. Avalikult kasutatava tee seisundinõuded on määratud Majandus- ja taristuministri 2015. a määrusega nr 92 [17]. Hooldustöödega tuleb tagada tee seisunditaseme vastavus antud tüüpi tee suhtes kehtestatud seisunditaseme nõuetele.

Esimese niitmise peale objekti valmimist peab teostama töövotja. Töövotja kohustuseks on ka kõrghaljastuse hooldamine garantiiperioodi jooksul.

Üldnõuded teede kasutajatele:

- Teed ja tee kaitsevööndit kahjustada ja risustada on keelatud. Tee omanik ja tee kaitsevööndi omanik võivad nõuda tee või tee kaitsevööndi kahjustajalt või risustajalt teehoiukulude katteks hüvitist.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- Veoste või sõitjate veoga tegelev ettevõtja peab andma tee omanikule tema nõudmisel andmeid teed kasutatavate sõidukite, vedude mahu, teekonna ning sõitude sageduse kohta.

Kattega teel tohib sõita niisugune sõiduk, mis toetub tee pinnale pneumaatiliste või elastsete rehvidega (roomikutega), aga ka hobusõiduk, millel ei ole pneumaatilisi rehve. Neid sõidukeid, mille rattad, roomikud või muud konstruktsiooniosad või veos võivad rikkuda teekatet, liikluskorraldusvahendeid, lumetõrjeseadmeid ja teisi rajatise või teemaad, kui viimane ei ole selliste sõidukite liiklemiseks kohandatud, tuleb vedada eriveeremiga (treileriga).

Naastrehvide kasutamine reguleeritakse «Sõiduki tehnajärelevalve eeskirjaga».

- Teel on keelatud:

lõhkuda teekatet liikluse piiramiseks;

sulgeda või tõkestada sõiduteed ja rajatise mistahes esemete, sõidukite või veostega;

sõita neil teesadel, mis on liiklemiseks suletud;

sõita teele ja sealt maha neis kohtades, kus puuduvad peale- ja maha sõiduteed;

ladustada materjale, mis võivad kahjustada teed või keskkonda, piirata teel nähtavust või ohustada muul viisil liiklust;

teele maha loopida või panna prahti ja jäätmeid ning juhtida sinna reovett;

karjatada kariloomi.

- Liiklusväliseks otstarbeks võib teed kasutada üksnes tee omaniku kirjalikul loal ja tema kehtestatud tingimustel. Teel liiklusväliseks tegevuseks võib anda loa ainult isikule, kellel on tegevusluba taotletava liiklusvälise tegevuse jaoks.

- Sõitjate turvalisuse tagamiseks peab tee omanik hoolitsema nii tee kui ka sõitjate peale- ja mahamineku kohtade ohutuse eest. Lasteveo- või muu ühissõiduliini avamiseks on vaja tee omaniku kirjalikku nõusolekut. Laste ja teiste reisijate ohutuse tagamiseks võib tee omanik seada nii ajutisi kui ka alalisi piiranguid muude sõidukite liikumiseks ühissõidukite marsruudil.

- Liiklusvälise teabevahendi paigaldamise loa annab maa omanik tee omaniku kirjalikul nõusolekul ja tema seatud tingimustel. Teele ja tee kaitsevööndi alale võib paigaldada liiklusvälise teabevahendi, mis ei:

eksita liiklejat ega varja tema eest liikluskorraldusvahendit,

raskenda liikluskorraldusvahendite eristamist,

ohusta liiklust liikleja pimestamisega ega tähelepanu hajutamisega,

piira nähtavust ristmikul.

Nimetatud nõuete eiramisega tekitatud kahju peab liiklejale hüvitama teabevahendi paigaldaja.

- Teele või tee kaitsevööndisse tee omaniku nõusolekuta paigaldatud liiklusvälise teabevahendi peab paigaldaja tee omaniku nõudel viivitamata kõrvaldama. Nõude täitmata jätmise korral on tee omanikul õigus teabevahend kõrvaldada. Teabevahendi kõrvaldamise kulud kannab teabevahendi paigaldaja.

Tegevus teel ja tee kaitsevööndis:

- Teel ja tee kaitsevööndis on tee omaniku nõusolekuta keelatud:

maha võtta, ümber tõsta, juurde panna või kinni katta liiklusmärke ja muid liikluskorraldusvahendeid või eemaldada nendelt katteidteha teel ilma ehitusloata teehoiutöid, samuti mistahes teehoiuväliseid töid, paigutada sinna töövahendeid, materjale jms; tegevusega kaitsevööndis ei tohi halvendada liiklustingimusi teel;

ehitada nähtavust piiravaid hooneid või rajatise ning rajada istandikku;

ehitada alalist või ajutist müügipunkti või muud teeninduskohta;

takistada jalakäijate liiklemist neid häiriva tegevusega;

paigaldada valgustusseadet või teabe- ja reklaamivahendit;

korraldada spordivõistlust või muud rahvaüritust;

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

kaevandada maavara ja maa-ainest.

- Tee kaitsevööndi maa omanik on kohustatud kaitsevööndis hoidma korras teemaaga külgneva kaitsevööndi maa-ala ja sellel paikneva rajatise ning kõrvaldama või lubama kõrvaldada nähtavust piirava istandiku, puu, põõsa või muu liiklusele ohtliku rajatise.
- Kõik teel ja tee kaitsevööndis kavandatavad teehoiuvälised ja teehoiutööd tuleb tee omanikuga kooskõlastada nende projekteerimise ajal.
- Teel liikluse ajutise piiramise või sulgemise loa saamiseks tuleb tee omanikule esitada taotlus vähemalt kaks nädalat enne kavandatavat liikluse piiramist või sulgemist koos skeemi ja sulgemise aegade äranäitamisega. Aasta jooksul kavandatavad kaevetööde plaanid, millised on seotud teekatte lõhkumisega, tuleb esitada tee omanikule hiljemalt jooksva aasta 1. veebruariks. Avariistel juhtudel vaadatakse tööde taotlused operatiivselt läbi.
- Enne teel kavandatavat liikluse sulgemist või piiramist vaatavad tee omaniku ja taotleja esindajad üle ümbersõiduteed ja otsustavad selleks tehtud või valitud ümbersõiduteede ja ettevalmistustööde kõlblikkuse. Tulemus vormistatakse kahepoolse dokumendiga.
- Kui ümbersõidutee rajamiseks või muuks liikluse korraldamiseks on vajalik täiendav maakasutus, siis sõlmib töötajaja maaomaniku või -kasutajaga ajutise maakasutuse lepingu. Ümbersõidutee korrashoiu ja liikluskorralduse eest vastutaja määratakse tööde kooskõlastamisel sulgemistingimustega.
- Ajutised ümbersõiduteed likvideerib tee sulgemise taotleja vastavalt sõlmitud tee või maa ajutise kasutamise lepingule. Liikluskorralduse muutmisel teetööde ja kooskõlastatud ürituste ajal tagatakse liiklejatele juurdepääs üldkasutatavatele paikadele, nende elukohta ja kinnisvarale. Kui seda ei ole võimalik teha lühiajalisel täielikul sulgemisel, siis selles lepitakse eelnevalt kokku.
- Tee kaitsevööndis tehtavateks töödeks tuleb saada maa omaniku luba ja tee omaniku kooskõlastus.
- Teehoiuväliseks tööks loa saanud isik peab hüvitama tee omanikule seoses liikluse sulgemise või piiramisega kaasnevad kulud. Loa saamiseks tuleb tee omanikule esitada:
 - kirjalik taotlus, raha ja vahendite olemasolu tõendus töö tähtaegseks ja nõuetekohaseks tegemiseks;
 - tee omanikuga eelnevalt kooskõlastatud projekt koos liikluskorralduse skeemiga;
 - tööde teostamise ajagraafik.
- Enne tööde alustamist koostavad töö tegija ja tee omaniku esindajad kahepoolse akti teekatte mulde, teemaa ja rajatiste seisukorra kohta. Ümbersõidutee kohandamine liikluseks kooskõlastatakse maa omanikuga. Tööde lõpetamine fikseeritakse samas aktis, vajaduse korral koos maa ja tee omaniku nõuetega ja nende täitmise tähtaegadega. Tavalise liikluse mittetähtaegsel taastamisel rakendatavad sanktsioonid sätestatakse lepingus.
- Teel teehoiuväliseid või teehoiutöid tegev juriidiline või füüsiline isik kannab täielikku vastutust kooskõlastatud tehnoloogia, tähtaegade, kvaliteedi ja liiklusohutuse nõuete täitmise eest. Tööde alustamisest teel peab töö tegija kirjalikult (telefonogramm, faks või avaldus) informeerima tee omanikku kaks päeva enne tööde alustamist, teatades ka omanikujärelevalvet teostava isiku andmed.
- Teel võib liiklust ajutiselt piirata või sulgeda avariide, loodusõnnetuste, tee kasutuskõlbmatuks muutumise või kandevõime kaotuse korral või teehoiutööde ajal. Otsuse teel liikluse sulgemiseks või piiramiseks teeb tee omanik. Liikluse sulgemise või piiramise loa annab linnavalitsus.
- Avalikult kasutatava tee sulgemine ja sellega seoses vajaliku ümbersõidu korraldamine võib toimuda üksnes liiklusvälise ürituse korraldaja kulul. Liikluse ümberkorraldamiseks vajalikud kulud peab liikluse sulgemist või piiramist taotlev isik tee omanikule hüvitama enne ürituse algust.
- Geovõrgu ja geotekstiili kahjustamisel teetööde käigus taastada geovõrk ja -tekstiil lähtudes geovõrgu paigaldusjuhendist.

Tunnus: 25005

Stadium: EP

Tähis: TL

Versioon: v01

Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine

Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10

Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri

Peatumine ja parkimine:

Teel tohib peatuda ja parkida vastavalt liikluseeskirja nõuetele. Teel hädapeatunud või muu liiklustakistuse tekitanud sõiduki juht on kohustatud:

- viivitamatult tähistama tekkinud ohtliku situatsiooni liikluseeskirja nõuete kohaselt;
- liiklustakistuse teelt kõrvaldama;
- mitte suutes liiklustakistust kõrvaldada, sellest teatama politseile ja tee omanikule;
- halva nähtavuse ajal teel peatunud või parkinud mootorsõidukil või haagisel sisse lülitama gabariidituled; kas või ühe gabariiditule rikke korral sisse lülitama ohutuled või välja panema ohukolmnurga.

Tee suhtes esitatavad nõuded:

• Tee seisund peab võimaldama ohutult liigelda. Tee seisundi kohta esitatavad nõuded, samuti teetähistussüsteemi ja selle rakendamise korra kehtestab majandus-ja taristuminister.

• Teehoiuna käsitatakse teetöö kavandamist, tee projekteerimist, ehitamist ja remontimist, tee ja teekaitsevööndi hooldamist, teekasutuse korraldamist ning tee haldamisega seotud muud tegevust.

• Teehoidu korraldab tee omanik Euroopa lepingu (RT II 1995, 22–27, 120), riigihangete seaduse (RT I 2007,15, 76) muudetud (RT I, 14.02.2012, 2) ja teeseaduse ning nende alusel antud õigusaktide kohaselt.

• Teehoiutööde ajal tagab liiklusohutuse teehoiutöö tegija. Kergliiklusteedel võib teehoiutööd teha kuni 8 tonni kaaluvate masinatega. Teehoiutööde korraldamise eest vastutava isiku määravad tee omanik ja teehoiutööde tegija lepinguga. Tee-ehitusloa ja teekasutusloa andmine toimub vastavalt teede- ja sideministri 28. septembri 1999. a määrusega nr 58 kehtestatud korrale.

Avalikult kasutatava tee maakasutuse sihtotstarve on transpordimaa. Avalikult kasutatava tee seisundist või teehoiutöödest tingitud ajutiseks ümbersõiduks sõlmib tee omanik lepingu kinnistu omanikuga, kelle maal ümbersõiduks kasutatav tee asub.

Lepingut ei pea sõlmima avarii ja loodusõnnetuse korral. Avalikult kasutatava tee omanikul on õigus anda teemaad maakasutust reguleerivate õigusaktide kohaselt kasutada teisele isikule ilma hoonestusõigusega tingimusel, et see ei raskenda teehoidu ega halvenda liiklusolusid.

5.1 Tee omaniku kohustused.

Seisundinõuetega määratletakse tee seisund, mis võimaldab ohutult liigelda «Liiklusseaduse» (RT I 2001, 3, 6; 2002, 92, 531) alusel kehtestatud liikluseeskirja ning tee ja tee kaitsevööndi kasutamise ja kaitsmise nõudeid täites. Seisundinõuete täitmine on kohustuslik kõigile avalikult kasutatavate teede omanikele. Teemaal asuvate rajatiste ja tehnovõrkude seisundinõuete täitmise eest vastutab nende omanik.

• Tee omanik on kohustatud jälgima tee seisundit ja hoidma tee korras, kõrvaldama teelt liiklust ohustava või nähtavust piirava liiklusele ohtliku rajatise ning korraldama tee kasutamist ja kaitset.

• Kui pinnase sulamise, vihma või muude liiklust oluliselt mõjutavate tegurite tõttu on tee konstruktsioon nõrgenenud ja liiklus võib teed kahjustada või liigelda on ohtlik, võib tee omanik tee või selle osa teatavaks ajaks sulgeda või teel liiklust piirata.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

- Tee omanik on kohustatud liiklejale hüvitama tee kasutamiskõlbmatuse tõttu ning teeseaduse või selle alusel antud õigusakti rikkumise tõttu tekitatud kahju.

- Tee omanik peab andma operatiivinfot loodus- või liiklusõnnetusest põhjustatud liikluskorralduse muudatustest. Järelepärimise korral peab tee omanik andma teavet tee seisundi ja kasutuskorralduse kohta.

5.2 Suvihoole

Hooldus teostada vastavalt tee seisundinõuetele [17].

Lisaks tuleb jälgida eritingimust:

- Kord aastas puhastada sademeveekaevude liivapüünised ja läbi pesta torustikud. Drenaažitorustikud suvel ja sademeveetorustikud kevadel;
- Kontrollida kord kuus sademevee restkaevude luuke, et veenduda nende toimivuses. Kontrolli käigus avastatud puudused likvideerida;
- Teostada kord aastas (kevadel) kontroll truupide ja truubikindlustuste seisukorra hindamiseks. Avastatud puudused likvideerida;
- Teostada kord aastas (kevadel) kontroll sademeveetorude väljaviikude kindlustuste seisukorra hindamiseks. Avastatud puudused likvideerida;
- Teostada kord aastas (kevadel) kontroll kraavide ja settetiikide seisukorra hindamiseks. Avastatud puudused likvideerida;
- Kord aastas puhastada settetiigid sinna kogunenud setetest;
- Betoonkivist sillutisega ohutussaartel tuleb teostada umbrohutõrjet.
- Teemaa-ala muru jm haljastuse hooldusnõuded vt "Haljastuse hoolduskavast".

Garantiiperioodil on eritingimuste jälgimine ning nendele vastavate tööde teostamine töövõtja kohustus.

5.3 Talihoole

Hooldus teostada vastavalt tee seisundinõuetele [17].

Lisaks jälgida eritingimusi, mis on tingitud projekti iseloomust:

- Sulaperioodil ei tohi lund lükata hange kindlustamata teepeenardele, kuna see takistab vee äravoolu sõiduteelt ning nõrgestab tugipeenra kandevõimet;
- Teisaldatavate liiklusmärkide alused tuleb hoida lumest puhtana;
- Äärekivina on kasutatud betoonkivi. Talihoolduse korraldamisel tuleb sellega arvestada.
- Ei ole lubatud lume kuhjamine madal- ja kõrghaljastusega aladele.
- Hoida jääst ja lumest puhtana kõigi sademevee restkaevude kaevuluugid. Vältimaks mehhaanilisi vigastusi, tuleb teostada lume- ja jäätõrje käsitsi.

5.4 Liikluskorraldusvahendid

Liiklusmärgid peavad olema puhtad, loetavad ja reflekteeruvad 30 m kauguselt, 95% märgi pinnast peab olema vigastusteta. Kord aastas teostada liikluskorraldusvahenditele visuaalne kontroll veendumaks, et kõik liite- ja ühenduskohad oleksid kindlalt ning korrektselt kinni. Tähispostid ja kattehelkurid peavad olema terved ning puhtad. Juhul kui nimetatud tingimused ei ole tagatud, tuleb märgid korrastada või välja vahetada.

Plastmärgistus tuleb uuendada juhul, kui selle peegeldusvõime langeb alla lubatud normi.

Tunnus: 25005	Stadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			

Liiklusmärkide kasutusjuhend.

Liiklusmärgi tervikliku komplekti koostisosad:

- Märgitahvel
- Post
- Klambrid
- Lukustusrõngas
- Poldid, mutrid, seibid
- Vundamendiplokk

Liiklusmärgi paigaldamine koosneb järgnevatest sammudest:

- Märgiposti ettevalmistamine (sobivasse mõõtu lõikamine)
 - Vundamendiaugu kaevamine (vastavalt vundamendiploki suurusele)
 - Vundamendi asetamine kaevatud auku
 - Lukustusrõnga paigaldamine märgiposti külge
 - Posti paigaldamine vundamendiploki sisse
 - Lukustusrõnga kinnitamine
 - Posti loodimine ja vundamendiploki ümbruse tihendamine
 - Kinnitusklambrite kinnitamine märgitahvli külge poltidega (postipoolne kinnitus peab jääma märgi valtsitud serva alla)
 - Kinnitusklambri ja märgi kinnitamine märgiposti külge (märgile valida posti küljes kõrgus, mis ei tekitaks ohtu liiklejatele)
 - Määratud märki võib pesta veega ning vee hulka võib lisada ka pesuvahendeid
 - Kord aastast kontrollida posti ja kinnituste korrodeerumist
 - Visuaalselt veenduda märkide ja tähispostide vertikaalsuses
- Märgitahvli läheduses ei tohi kasutada terariistu, mis võivad kahjustada märgitahvli kleebitud peegelduvat kilet.

NB! Eelprojekt (EP) ei ole aluseks ehitustööde teostamiseks. Ehitustööde teostamiseks peab ehitusettevõtja koostama ise või tellima pädevalt projekteerimisettevõttelt nõuetekohase tööprojekti (TP).

Seletuskirja koostasid (pädevad isikud):

Pj. ANDRO LAI

Ins. ANDRES REISENBUK (*projekteerimisettevõtja vastava tegevusala pädev töötaja*)

27.02.2025

Tunnus: 25005	Staadium: EP	Tähis: TL	Versioon: v01
Projekti nimi: Lihula alajaama juurdepäästu tee projekteerimine			
Objekti aadress: Pärnu maakond, Lääneranna vald, Lihula linn, Valuste tee 10			
Failinimi: 25005_EP_TL-3-01_v01_Seletuskiri			